MATERIAŁY INFORMACYJNE

Małgorzata Ławacz

NOWA BIBLIOTEKA ORIENTALISTYCZNA SWPS

Badacze i studenci kierunków związanych z Azją, dziennikarze i wszyscy, którym bliskie są problemy tego kontynentu uzyskają w 2007 roku nowe możliwości pogłębiania swoich zainteresowań. W Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie (ul. Chodakowska 19/31) powstaje bowiem pierwsza w Polsce biblioteka orientalistyczna¹, specjalizująca się w społeczno-kulturowej problematyce państw regionu Azji Wschodniej.

SWPS od kilku lat prowadzi zajęcia dotyczące tego regionu – m.in. podstaw wiedzy o cywilizacji Azji Wschodniej i tamtejszych społeczeństwach, porównań cywilizacji Azji Wschodniej i zachodniej, historii Azji Wschodniej itd. – na wydziale psychologii stosunków międzykulturowych, politologii, kulturoznawstwa, czy stosunków międzynarodowych. Od 2005/6 roku w ramach szkół językowych można studiować w SWPS języki orientalne – chiński, arabski i birmański, a następnie planuje się także japoński. Organizacją i koordynacją tak wielu rozmaitych zajęć dydaktycznych i badań naukowych zajmują się na uczelni 2 ośrodki: Centrum Cywilizacji Azji Wschodniej i Centrum Bliskowschodnie. Studium i badaniom azjatyckim służyć ma właśnie orientalistyczna sekcja Biblioteki SWPS, której rozwój i modernizacja zajmuje ważne miejsce wśród priorytetów Szkoły.

Wydzielony, odrębny księgozbiór azjatycki Biblioteki zaczęto gromadzić w 2002 roku. Powstał głównie dzięki zakupowi przez SWPS kilku obszernych archiwalnych księgozbiorów sinologicznych oraz przyjęciu w depozyt zbiorów rozmaitych osób prywatnych. Zbiór wciąż powiększa się dzięki darowiznom książek, przede wszystkim przez polskich sinologów i innych badaczy Azji Wschodniej, a także – zwłaszcza od połowy 2006 r. – zakupom. Biblioteka orientalistyczna liczy obecnie (2006/7) ok. 10 tys. książek. Zawiera także ciągi niektórych czasopism chińskich (z lat 1950–1980) i koreańskich (aktualne), druki ulotne, takie jak dokumenty życia społecznego, foldery, informatory, mapy,

¹ Zbiory znajdują się na stronie internetowej biblioteki SWPS, pod adresem katalogu: <http://aleph.swps.edu.pl/F?RN=401343627> z bazą do wyszukiwania: Dział Orientalistyczny

przewodniki, teczki wycinków prasowych. Można w niej znaleźć sporo podręczników do nauki języków orientalnych, mnóstwo słowników, a także płyty z muzyką krajów azjatyckich i filmy fabularne.

Swą tematyką obejmuje wszystkie dziedziny wiedzy o krajach Azji Wschodniej: historię, stosunki polityczne i gospodarcze, życie społeczne, kulturę, sztukę i etnografię, religię i filozofię, a także – choć w mniejszym stopniu – literaturę piękną, literaturoznawstwo oraz językoznawstwo.

Najobszerniej reprezentowana jest w Bibliotece Orientalistycznej problematyka chińska; szacunkowo ok. 60% zbiorów dotyczy Chin – Cesarstwa Chińskiego, Republiki Chińskiej, ChRL i Tajwanu. Duża ich część jest w języku chińskim (także klasycznym). Znajduje się tu, na przykład, pełny zbiór 24 oficjalnych historii dynastycznych Chin, przedstawiających dzieje tego kraju od czasów legendarnych aż do końca istnienia Cesarstwa (1912 r.), jedyny chyba w Polsce pełen zbiór dzieł Sun Yat-sena (1866–1925) – nazywanego Ojcem Republiki, jak też jego następcy Czang Kai-szeka (1887–1975), rządzącego aż do swej śmierci na Tajwanie (w języku chińskim). Dzieła Mao są tu w oryginale i w przekładach (na polski, rosyjski, angielski). Można też wspomnieć o niektórych rzadkich publikacjach chińskich z okresu II wojny światowej.

Zgromadzona została także pokaźna liczba literatury sinologicznej w języku rosyjskim. Warto nadmienić, że w latach 50. i 60. w Związku Radzieckim przywiązywano szczególnie dużą wagę do przybliżania czytelnikom kultury chińskiej oraz „Nowych Chin”, co zaowocowało licznymi przekładami literatury chińskiej – zarówno klasycznej jak i współczesnej – oraz poważnymi rozprawami naukowymi. Publikacje zachodnie były wtedy trudne w Polsce do nabycia, więc polscy badacze kupowali głównie publikacje radzieckie. Rzecz zrozumiała, priorytet mają dla biblioteki stare i nowe publikacje polskie. Jest w niej też nieco publikacji w innych językach orientalnych.

W zbiorach znajdują się m.in. bardzo cenne pozycje wydane w ostatnich dekadach XIX w. i w początkach XX w. (np. *Cesarstwo chińskie według współczesnych badań podróżnika O. M. Huca z 1886 r.*, *Podróż naokoło świata odbyta przez Hr. de Beauvoir (Jawa, Syam, Kanton) z 1873 r.*, *Życie w Chinach* Gordona Cumminga z 1899 r., *Sinism*, praca H. Creela z 1929 r. – próba zarysu wspólnego dziedzictwa wszystkich szkół myśli chińskiej, *A history of the religious beliefs and philosophical opinions in China* Leo Wiegera z 1927 r. i wiele innych).

Choć, siłą rzeczy, w zbiorach przeważają publikacje wydane przed laty – większość z nich obecnie trudno dostępna na rynku, także antykwarycznym – ostatnio bardzo poszerza się zbiór literatury anglojęzycznej, zarówno najnowszej, jak i dzieł fundamentalnych, wydawanych dawniej. Przyczyniają się do tego dary przekazywane przez Fundację Koreańską z Seulu, przez Ambasadę ChRL, Biuro Gospodarczo-Kulturalne Tajpej w Warszawie (w języku chińskim), a zwłaszcza pozyskanie w 2006 r. ogromnego grantu rządu Japonii na zakup książek (i modernizację biblioteki, w ogóle). Dzięki temu rosą zbiory koreanistyczne, a przede wszystkim japonistyczne; te ostatnie w ciągu zaledwie kilku miesięcy powiększyły się o blisko 1000 pozycji.

W 2008 roku przy bibliotece utworzona zostanie Czytelnia Multimedialna, gdzie Czytelnicy będą mieli możliwość skorzystania z katalogów *online* wybranych biblio-

tek polskich i zagranicznych, bezpłatnych serwisów informacyjnych polskich i światowych, dokumentów wydanych na nośnikach elektronicznych, czasopism elektronicznych, CD-ROM-ów i dyskietek dołączonych do książek i czasopism, baz danych na CD-ROM-ach. Dzięki wyposażeniu Czytelni w sprzęt telewizyjny z zestawem satelitarnym, a także zestaw kina domowego możliwy będzie kontakt z kulturami azjatyckimi poprzez programy telewizyjne, a także nagrania na kasetach video i DVD. Już teraz rozpoczęto budowanie filмотeki azjatyckiej.

Biblioteka – mimo iż funkcjonująca w ramach SWPS – nosić będzie charakter instytucji użyteczności publicznej. Korzystać z niej będą mogli nie tylko studenci i badacze SWPS, ale także innych uczelni Warszawy, a także Polski. W przyszłości, być może, przyciągać będzie badaczy z zagranicy – zwłaszcza Europy Środkowej i Wschodniej – podobnie jak „azjatyckie” biblioteki w Berlinie, czy Hamburgu.